SECVENȚE culturale

Anul I, numărul 5, august 2026 ISSN: 3120-2535 ISSN-L: 3120-2535 Publicație a editurii VIC

O sărbătoare locală care să pună în valoare zestrea etnografică și etnofolclorică a zonei de nord a județului Olt și care să devină importantă pentru etnografia românească și pentru etnografii de marcă ai României s-a născut prin anul 1999 în mintea lui Constantin Nițu, din satul Cornățelu, comuna Poboru, un atent și fin observator al fenomenului etnologic, etnografic, cultural și istoric din județul Olt, care era nu numai un meșter popular recunoscut la nivelul tuturor instituțiilor muzeale din România pentru că stăpânea arta cusutului și a țesutului (lucru rarisim pentru un bărbat!), ci era și un colecționar pasionat și cultivat. Colecția sa etnografică, recunoscută de Rețeaua Colecţiilor şi Muzeelor Etnografice Săteşti Particulare din România îl nominaliza pe Constantin Nițu ca deținător al celei de-a șaptea colecții etnografice din România, ca importanță și valoare etnografică.

Constantin Nițu a fost membru al Academiei Artelor Tradiționale din România, titlu primit când a împlinit vârsta de 50 de ani; a primit Ordinul și Medalia „Serviciu Credincios” acordat de Președinția României la

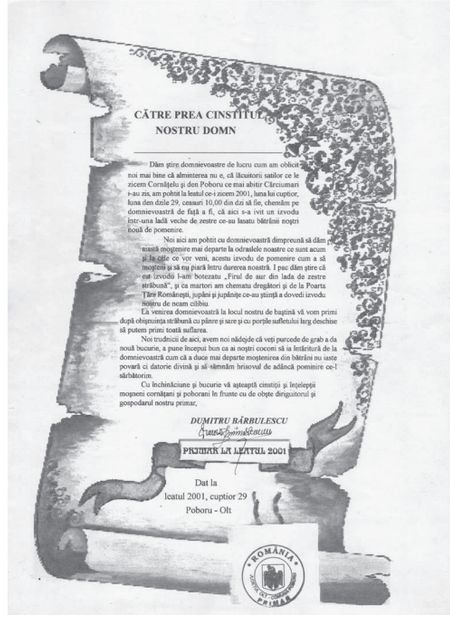

Constantin NIȚU și Grigore CIUNGULESCU, două mari valori ale culturii tradiționale a Oltului, la primirea Ordinului și Medaliei „Serviciu Credincios” din partea Președinției României (29 noiembrie 2002)

29 noiembrie 2002; a primit titlul „Tezaur Uman Viu” UNESCO acordat la 1 martie 2019 de către Comisia Națională pentru Salvgardarea Patrimoniului Cultural Imaterial de pe lângă Ministerul Culturii.

Din mărturisirile lui Constantin Nițu consemnate în cartea *„Muzeul din vis”*[1] reiese că la 29 iulie 2001 acesta a făcut demers menit a sensibiliza persoane cu putere de decizie care, văzând ce bogăție este la Cornățelu și pe tot Podișul Cotmenei, să facă gestul firesc de a sprijini înființarea unui muzeu. Festivalul etnofolcloric *„Firul de aur din lada de zestre străbună”* s-a născut din această dorință a lui Constantin Nițu.

Dumitru Bărbulescu, fost primar al localității Poboru între anii 2000-2008, a fost cel care a îmbrățișat ideea meșterului popular Constantin Nițu și a făcut demersurile oficiale pentru ca această sărbătoare să se nască la Poboru. Așa a pornit în lume chemarea gândită și pusă în pagină tot de Constantin Nițu:

CĂTRE PREA CINSTITUL
NOSTRU DOMN

Dăm știre domnievoastre de lucru cum am obicit noi mai bine că altminterea nu e, că lăcuitorii satilor ce le zicem Cornățelu și den Poboru ce mai altitr Cărciumari i-au zis, am pohtit la leatul ce-i zicem 2001, luna lui cuptior, luna den dzile 29, ceasuri 10,00 din dzi să fie, chemăm pe domnievoastră de față a fi, că asco s-a ivit un izvodu într-una ladă veche de zestre co-au lasatu bătrânii nostri nouă de pomenire.

Noi asci am pohtit cu domnievoastră dimpreună să dăm nauă mogenire mai departe la odraslele noastre ce sunt acum și la cele ce vor veni, acestu izvodu de pomenire cum a să mogenii și să nu piară întru durerea noastră. I pac dăm știre că eut izvodii l-am botezatu „Firul de aur din lada de zestre străbună”, și ca martori am chematu dreptori și de la Poarta Tării Românești, județe și județe ce-au știută a dovedi izvodu nostru de neam cilibiu.

Ca venirea domnievoastră la locul nostru de baștină vă vom primi după obiciunița străbună cu pâine și sare și cu porțile sufletului larg deschise să putem primi toată sufletarea.

Noi trudnici de asci, avem noi nădejde că veți purcede de grab a da nouă bucurie, a pune începui bun ca ai noștri coconi să ia întâlnitură de la domnievoastră cum că a duce mai departe moștenirea din bătrâni nu iaste povară ci datorie divină și să vămdăm hrisovul de adâncă pomenire ce-l sărbătorim.

Cu închinăciune și bucurie vă așteaptă cinstiți și înțelepți mopseni cornățeni și poboreni în frunte cu de obște dirigutorul și gospodarul nostru primar,

DUMITRU BĂRBULESCU

PRIMIM LA LEATUL 2001

Dat la
leatul 2001, cuptior 29
Poboru - Olt

ROMÂNIA PRIMĂRIA

„Către Prea Cinstitul domn / Către Prea Cinstita doamnă

Dăm știre domnievoastre de lucru cum am obilcit noi mai bine că altminterea nu e, că lăcuitorii satilor ce le zicem Cornățelu și den

[1] Cartea *„Muzeul din vis”*, de Valeru Ciurea, este cea de-a doua din seria *„Ce-am avut și ce-am pierdut”* inițiată de autor în anul 2020, după *„Strategiile culturale versus identitățile culturale locale”* și publicate la Editura Hoffman.

Poboru, ce mai abitir Cărciumari i-au zis, am pohtit la leatul ce-i zicem 2001, luna lui cuptior, luna den dzile 29, 10,00 din dzi să fie, chemăm pe domnievoastră de față a fi, că aici s-a ivit un izvodu într-una ladă veche de zestre ce-au lăsatu bătrânii noștri nouă de pomenire.

Noi aici am pohtit cu domnievoastră dimpreună să dăm aiastă moștenire mai departe la odraslele noastre ce sunt acum și la cele ce vor veni, acestu izvodu de pomenire cum a să moșteni și să nu piară întru durerea noastră. I pac dăm știre că est izvodu l-am botezatu „Firul de aur din lada de zestre străbună", și ca martori am chematu dregători și de la Poarta Țării Românești, jupâni și jupânițe ce-au știință a dovedi izvodu nostru de neam cilibiu.

La venirea domnievoastră la locul nostru de baștină vă vom primi după obișnuința străbună cu pâne și sare și cu porțile sufletului larg deschise, să putem primi toată suflarea.

Noi, trudnicii de aici, avem noi nădejde că veți purcede degrab a da nouă bucurie, a pune început bun ca ai noștri coconi să ia întăritură de la domnievoastră cum că a duce mai departe moștenirea din bătrâni nu iaste povară ci datorie divină și să sămnăm hrisovul de adâncă pominire ce-l sărbătorim.

Cu închinăciune și bucurie vă așteaptă cinstiții și înțelepții moșneni cornățani și poborani în frunte cu de obște diriguitorul și gospodarul nostru primar,

Dumitru Bărbulescu,
Primar la leatul 2001
Dat la leatul 2001, cuptior 29
Poboru – Olt."

Prima ediție, desfășurată la 29 august 2001 a beneficiat de prezența unor personalități de marcă ale culturii românești din domeniul etnografiei: Doina Ișfănoni, cercetător științific la Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti" din București, Corina Mihăescu, cercetător științific la Centrul Național al Creației Populare București, Rada Ilie, muzeograf la Muzeul Județean Olt, Elena Deleanu, muzeograf la Muzeul Județean Olt care, alături de alți invitați au susținut prelegeri și cuvântări în cadrul simpozionului ce a purtat numele unuia dintre oamenii Oltului care au susținut actul creator din orice domeniu: Nicolae Fulga, prezent și el la eveniment.

Ca aproape în fiecare an, Dumitru Bărbulescu a fost prezent și la această a XXV-a ediție a sărbătorii *„Firul de aur din lada de zestre străbună"*.

— Ce sentimente vă trezește această a douăzeci și cincea ediție a sărbătorii, născită și de dumneavoastră?

— *Un sentiment deosebit și aceeași emoție ca la prima ediție a acestei sărbători înființată cu finu' Nițu*[2] *și cu Iulică (Iulian Bărăscu, actualul primar, fost viceprimar la acea vreme n.a.). Nițu era era în putere, era pe val, era cunoscut, îi plăcea foarte mult ceea ce făcea așa că, datorită lui și la insistența lui am inițiat această sărbătoare. „Nașule, trebuie să facem ceva pentru comună! Hai să facem Firul de aur din lada de zestre străbună!"*

— Primarul a făcut asta nu în calitate de naș, ci de om de suflet al Poborului.

— *Da. Știți că organizam la el acasă tot felul de întâlniri cu tinerii și cu specialiști din diverse domenii.*

[2] Dumitru Bărbulescu a fost și nașul de cununie al meșterului popular Constantin Nițu.

— Din „Firul de aur din lada de zestre străbună” au fost cel puțin câteva ediții excepționale la care au venit oameni importanți ai culturii tradiționale din România.

— *Au venit mai toți marii oameni plecați din Poboru dar și specialiști remarcabili din România. Prima și a doua ediție le-am ținut în localul primăriei de acum, care era magazin universal. Până la urmă am cumpărat magazinul și am făcut primărie acolo. Acolo am stat cu ei, cu toți oamenii de vază ai comunei veniți acasă cu această ocazie: profesori, ingineri, doctori universitari...*

— Poate ar merita încercat să renaștem sărbătoarea asta în sensul și în ideea de la care s-a pornit.

— *Poate că da, poate așa am mai aduce cât mai mulți fii ai satului acasă și ar fi un bun prilej pentru amintiri. Am la bibliotecă tabloul făcut de dumneata cu cei care au participat la prima ediție. Dar nu-l mai am decât pe acesta. Mi-ați făcut mai multe. Am avut și acasă, am avut și la primărie dar nu mai dau de ele. Numai oameni de vază.*

— Iulian Bărăscu, fostul dumneavoastră viceprimar, actualul primar, care a preluat ștafeta și duce mai departe sărbătoarea, vă invită în fiecare an.

— *E bine că se gândește la mine și îi mulțumesc pentru asta. Dacă am lipsit vreodată am făcut-o pentru că au fost probleme obiective. Eu sunt încântat că a format și copiii aceștia. Este o realizare extraordinară aceasta, cu ansamblul „Zestrea Poboranilor”.*

Ca un bun organizator ce se află, primarul Iulian Bărăscu era într-o mișcarea continuă așa că am profitat de primul moment de respiro.

— Iată, facem un sfert de secol de când a pornit sărbătoarea asta.

— *Da, un sfert de secol. Noi doi am fost acolo când s-a născut... Noi doi, cu domnul Costică Nițu și cu domnul Bărbulescu, fostul primar.*

— Ce înseamnă pentru primarul Iulian Bărăscu, dar și pentru omul Iulian Bărăscu, poboreanul Iulian Bărăscu, această sărbătoare?

— *Această sărbătoare s-a născut din dorința de a duce mai departe unele obiceiuri și meșteșuguri cumva abandonate. Eu am avut o relație foarte bună cu domnul Nițu. Dumnealui a venit, ca să fim sinceri, cu ideea și am răspuns solicitării pentru că am văzut că avea atâta dreptate și emoție în glas.*

— Știu că în calitate de viceprimar la vremea respectivă ai dus cumva o parte din greul organizării acestei sărbători.

— *Așa este, dar eram mai tânăr. Nu-mi place să mă laud, să spun cuvinte mari. Mi-a plăcut ideea, mi-a plăcut folclorul în general. De aceea am și susținut ideea înființării ansamblului „Zestrea Poboranilor” de care mă ocup în mod special. Asta dovedește că mi-a plăcut și duc mai departe. Dar nu e deloc ușor, vă rog să mă credeți că nu e deloc ușor. Mai ales acum, când tineretului nostru, din păcate, nu îi mai place. Chiar și la ansamblul meu, am avut la început 28 de copii, de membri, iar acum mai am 12. Și se fac eforturi... Instructor, costume, încălțăminte, deplasări pe la televiziuni, festivaluri. Totul gratis. Ei nu plătesc niciun leu, nicăieri. Nu trebuie decât să învețe să joace și să cânte, să poarte costumul. Se plimbă, socializează. La spectacole, la festivaluri, se întâlnesc cu mari artiști, cu alți copii din țară... Și tot nu le place. Eu plecam cu nea Costică Nițu de drag, peste tot, pentru că pe unde mergeam, învățam și eu multe. Întâlneam și eu oameni deosebiți, eram dornic. Eu am fost mai băgăcios de felul meu, așa, și mi-a prins bine chiar și pentru funcția de primar pe care o am acum. Eu am fost mereu o persoană sociabilă, popular, glumesc, dar parcă m-am format mai bine în domeniul ăsta. În perioada respectivă, aici, cel puțin câteva ediții la rând, au venit oameni importați ai culturii tradiționale din România. Și oamenilor care plecaseră de aici în lume, le plăcea și voiau să tragă către locul unde s-au născut, să facă ceva pentru localitatea lor de baștină. Acum, vă spun sincer, mi-e foarte greu să mai găsesc oameni pe care să îi simți aproape, să simți că vor să participe. Eu așa am fost educat, să nu îngenunchez în fața nimănui. Apelez o dată, de două ori. Dacă îl simt că nu vrea, nu-l mai întreb de vorbă. Dragoste cu sila nu se poate.*

— Cum ți se pare propunerea de a organiza anul viitor o ediție specială, un eveniment de amploare, asemănător începuturilor acestei sărbători?

— *Cu mare drag, dacă bunul Dumnezeu ne va ține sănătoși. În mine găsești întotdeauna un partener. M-aș bucura să putem face ceva frumos la Poboru la anul. Eu cred că m-aș îmbolnăvi să renunț la sărbătoare. Să știu că în prima duminică din luna august, după atâția ani, sărbătoarea noastră nu mai este, aș plânge. Am mai făcut-o o dată, cu echipa de fotbal. Am ținut-o vreo 2-3 ani desființată, plângeam pe după colțul casei să nu râdă nevastă-mea și copiii de mine, și după aceea am înființat-o din nou, că n-am putut să stau așa. Așa și cu Firul de aur din lada de zestre străbună. Este ceva de suflet. Atâta timp cât am fost unul dintre inițiatori, n-am cum să renunț.*

Va fi iarăși ce-a fost, și mai mult decât atât?

Întrebarea rămâne un deziderat pe care ni l-am dori împlinit. Măcar pentru omagierea și în amintirea unor nume importante ale etnografiei Oltului — Rada Ilie, Nicolae Fulga și Constantin Nițu —, dar și pentru a readuce în memoria colectivă părți din ceea ce, din păcate, înscriem astăzi în categoria „Ce-am avut și ce-am pierdut”. Și, slavă Domnului, am avut cu prisosință.

Valeru Ciurea

Viața ne oferă câteodată momente în care corpul devine martorul unui adevăr pe care mintea nu-l poate rosti decât cu infinit efort. Clipe în care inima, organul cel mai supus rutinei noastre, se oprește brusc din alergarea ei oarbă și, în tăcerea aceea neașteptată, ne așază față în față cu tot ce am refuzat vreodată să vedem.

Scriitura ce urmează nu este o simplă relatare medicală, deși pornește de la una reală — o criză acută indusă de o tulburare de ritm cardiac, o cursă contra cronometru către o unitate de urgență, mâinile unui medic admirabil care luptă, secundă cu secundă, să readucă ritmul pierdut. Este, mai mult decât orice, mărturia unei persoane care a privit pentru câteva secunde ce s-au întins cât o eternitate, în golul dintre două bătăi de inimă și care s-a întors de acolo altul.

Ce rămâne din noi când mintea își pierde toate reperele — timpul, greutatea, memoria, chiar și ideea de sine? Și ce înseamnă să descoperi, exact în punctul acela de zero absolut, de Nimic cosmic - o Prezență care nu se retrage, ci rămâne?

Textul care urmează nu cere să fie crezut ci cere doar să fie citit cu aceeași încetineală cu care se retrage frica dintr-un trup readus la viață. Este o poveste despre o spaimă terifiantă și despre harul omului cu stetoscop după gât, despre fragilitatea cărnii și despre ceva care nu moare niciodată cu totul.

E o poveste despre a muri puțin — pentru a afla, în cele din urmă, ce înseamnă cu adevărat să trăiești.

Nu știu să spun dacă ceea ce am trăit a fost o vedenie, un vis sau doar întunericul minții care se stinge. Știu doar că în golul acela fără fund, unde memoria se topea și numele celor dragi se evaporau, El nu a lipsit. A fost acolo unde nu mai era nimic altceva — ca o mână care nu se vede, dar care ține. Care ȚINE.

Amin.

Tăcerea
dintre două bătăi de inimă...

Era sâmbătă seara când am plecat din Severin, în jurul orei 20:00, împreună cu soția și băiatul, cu gândul să ajung dimineața la Olimp. Îmi place să conduc noaptea, pentru că traficul e mai lejer și drumurile mai libere de „nebuni” și de TIR-uri. De obicei, ca să nu adorm când merg la drum lung, beau de ani de zile doar Pepsi. Coca-Cola și cafeaua paradoxal, îmi provoacă somnolență. Pentru a fi sigur că am băutura preferată la temperatura optimă, am pus de dimineață la congelator o sticlă de 2,5 litri și una de 1 litru de Pepsi, fiindcă cel cumpărat din benzinării nu e niciodată suficient de rece pentru gustul meu. Pe la kilometrul 50, am oprit la o benzinărie pentru o pauză necesară și, nu știu ce mi-a venit, am mai băut o cafea tare. Era cam unu – unu jumate noaptea. Când să plec, am intrat brusc într-o criză de tahicardie paroxistică supraventriculară. Am pornit la drum, sperând că-mi va trece. Nu mi-a trecut. Băusem mai mult de 2,5 litri de Pepsi și o cafea fără zahăr atât de amară și de tare încât linguriță de plastic aproape că stătea dreaptă în ea. Am tot oprit pe margine de drum sau prin parcări, sperând să-mi revin după manevrele vagale pe care mi le aplicam singur. Pieptul îmi era plin parcă nu cu plămâni ci cu un stol de porumbei înnebuniți. Ritmul cardiac sărea de 200 de bătăi pe minut – o tahicardie paroxistică clasică, un vârtej electric haotic născut în atriile inimii ce transforma ventriculii în simple camere de rezonanță tremurândă. Era ca și cum un dirijor nebun ar fi preluat bagheta orchestrei cardiace, detronând nodul sinusal, dirijorul fiziologic firesc. Adrenalina și cortizolul, eliberate în cascadă, transformaseră corpul într-un reactor nuclear de stres, accelerând totul, consumând oxigenul cu lăcomie și făcând mușchiul cardiac să danseze pe muchia epuizării.

Maria, soția mea, de altfel obișnuită cu urgențele cardiace, era tot mai speriată, pentru că transpiram abundent și conduceam cam dezordonat. Avea telefonul în mână, hotărâtă să sune la 112. Până să intru în București am găsit pe aplicații o farmacie non-stop în Drumul Taberei unde aș fi putut merge să iau un betablocant însă, după ce am intrat în Militari, am decis imediat să merg la Spitalul de urgență pentru că eram tot mai amețit și mai confuz și în plus, transpiram foarte abundent. Am ajuns la Unitatea de Primiri Urgențe de la Spitalul Agrippa Ionescu cu buzele vinețiii, transpirația rece lipindu-mi cămașa de piele și privirea dilatată de îngrijorare. Cred că era în jur de 2 jumate - 3 dimineața. Acolo am descoperit o doctoriță, Dr. Raluca Paninopol, o persoană tânără, foarte deșteaptă și frumoasă, care a încercat mai întâi să-mi reducă prin manevre clasice pulsul, ce sărea de 200 pe minut.

Am făcut împreună tot felul de proceduri vagale, unele noi și pentru mine. De pildă, m-a pus să suflu cu forță într-o seringă și să împing pistonul în timp ce ea număra până la 15. Verifica forța cu care suflam și m-a asistat permanent. După ce suflam cu putere 15 secunde, trebuia să mă las brusc pe spate, iar ea îmi ridica la fel de brusc, picioarele la verticală, cu tălpile la tavan. Nimic. Inima bătea mai departe, nebună, ca un cal scăpat din grajduri care gonește spre prăpastie. Nu am reușit să controlăm inima care galopa și dădea semne de oboseală. Am început să transpir atât de abundent, încât din vârful degetelor picurau stropi pe pardoseală, iar de pe frunte îmi curgea transpirația și se aduna în urechi. Tensiunea arterială mi s-a prăbușit pe la 7-8, saturația puțin peste 80. Atunci mi-a pus oxigen la nas și mi-a spus că o să-mi liniștească inima chimic. Că o să-mi bage în venă o substanță care o s-o oprească complet, iar ea o să repornească ulterior, normal. Am întrebat-o dacă i-a murit vreun pacient după o astfel de oprire voluntară a inimii și mi-a spus că nu. I-am spus că am încredere

în ea sută la sută și că o iubesc. Mi-a spus că o să am niște senzații ciudate atunci când se va opri inima, dar că vor trece repede. Mi-a injectat prima fiolă brusc, dar degeaba, inima mea s-a oprit, însă și-a revenit și a continuat să alerge dezordonat, ca un cal nărăvaș scăpat din hățuri. M-a întrebat ce am simțit. Eu am simțit că m-a călcat pe torace un tanc cu șenile incandescente, că plămânii mei erau artificiile de la Revelion dar ei i-am spus altceva: că am simțit un foc interior intens ca atunci când ești îndrăgostit și privești o pereche de ochi frumoși ca ai ei.

Am simțit că inima se oprește. Nu „încetinește" ci se stopează ca și cum cineva smulge steckerul din priza universului.

În acele două-trei secunde care țin cât o eternitate, mintea moare.

Mai întâi dispare sunetul, dar nu e liniște. E absența însăși a posibilității de a auzi. Apoi dispare greutatea trupului. Nu mai există podea, nu mai există gravitație, nu mai există „jos". Corpul devine brusc o amintire. Apoi dispare timpul. Nu mai există „înainte" și nici „după". Există doar o prăpastie fără fund în care tot ce am fost se prăbușește. Gândurile nu „dispar" ci sunt smulse ca niște fire de electricitate arse de un scurtcircuit cosmic. Ultimul gând nu apucă să se termine. Rămâne suspendat ca o silabă ruptă în mijloc, ca o frază care nu va mai avea niciodată final. Memoria se stinge ca un ecran care se înnegrește la colțuri. Chipurile celor pe care i-am iubit încep să se topească iar numele lor se evaporă. Până și ideea de „eu" se descompune. Nu mai există subiect care să observe, nu mai există martor. Este moartea minții. În tradiția Sfinților Părinți ai Bisericii, mintea este ochiul sufletului, iar când ochiul se stinge, rămâne doar inima. Dar inima, în acele secunde scurse în Urgența de la Agrippa, este, iată, un altar gol. Niciun har nu mai arde acolo. Nicio prezență. Doar o beznă mai densă decât orice noapte, o beznă care are greutate, care apasă pe piept ca un munte de plumb, care strânge gâtul ca o mână invizibilă. Este împietrirea totală, este inima de piatră despre care vorbesc profeții, dar de data asta simțită din interior, ca o piatră pe care stai întins, o piatră care mă îngroapă de viu.

Pentru că ritmul inimii este tot haotic, primesc încă două fiole de Adenozină. Când inima se oprește a doua oară după injecția intravenoasă administrată brusc de Dr. Raluca Paninopol, asta nu mai este o oprire medicală. Este o prăbușire totală în afara timpului. Corpul meu rămâne pe canapeaua medicală din UPU Agrippa Ionescu ca o coajă goală în timp ce sufletul cade. Se prăbușește fără frână, fără zgomot, fără fund. Se năruie și se rostogolește prin straturi de întuneric din ce în ce mai dense, până când nu mai există nici măcar ideea de cădere. Există doar o tăcere atât de cutremurătoare și de absolută încât tăcerea însăși pare că strigă. Parcă Tagore spunea odată: „Micul adevăr e din cuvinte limpezi și scânteietoare-n minte. Marele Adevăr este o mare de tăcere cutremurătoare".

O simt. Tăcerea aceea. Îl simt. Adevărul. Poate că mai corect ar fi „trăiesc aceste idei dincolo de simțurile obișnuite. În acel punct Zero, unde mintea moare și memoria se topește, ceva se deschide." Nu este o lumină exterioară. Nu este o viziune cu îngeri, arhangheli, serafimi și porți prin văzduh, ci o prezență care se naște din chiar centrul acelui gol. A acelui Nimic. O Prezență care nu vine „de sus", ci se ridică din adâncul inimii – din locul pe care Sfinții Părinți îl numesc „kardia", „altarul lăuntric", „ochiul care nu se închide și nu se stinge niciodată cu totul". Acolo, în fundul prăpastiei personale, El este. Iisus Hristos, Cel pe care L-am pomenit în rugăciunile grăbite spuse pe la sărbători sau întâmplător, la vizitele făcute în mănăstiri când eram în concediu. Acest Christos nu apare ca o idee, nici ca o imagine tristă pictată în ulei și nici ca o amintire religioasă. Ci ca o Realitate care ține. Care susține. Care nu lasă sufletul să se risipească în neant. Mâna Lui nu este vizibilă, dar greutatea ei este mai reală decât orice os din trupul meu obosit și plăpând. El nu vorbește cu cuvinte. El este chiar Cuvântul. Și Cuvântul spune, fără sunet: „Eu sunt cu tine. Sunt cu tine, acum. Sunt aici. Mai ales aici."

Revelația nu este deloc blândă. Este și terifiantă și milostivă în intensitatea ei. Este ca și cum tot universul se concentrează într-un singur punct din adâncul pieptului și arde acolo fără să se consume. Este cunoașterea bruscă, totală, fără nicio posibilitate de îndoială, că Dumnezeu există – nu ca teorie, ci ca Acela care coboară El Însuși în iadul meu personal din care moartea rânjește, ca să mă scoată. Realizez, conștientizez că Iisus Christos nu este defel un personaj istoric zugrăvit pe pereți de beton sau de lemn, ci Cel care a murit deja această moarte înaintea mea și care acum o poartă împreună cu mine, secundă cu secundă, bătaie cu bătaie lipsă. Da, bătaie lipsă. Apoi...

Inima începe să bată din nou. Prima contracție este ca o explozie de lumină neagră. Lumină increată. Sângele năvălește în creier ca un potop de foc. Simt că toate artificiile de Revelion de pe planetă îmi explodează simultan între urechi. Cortexul se aprinde, gândurile se întorc, dar nu mai sunt aceleași. Ele vin acum din inimă. Vin din locul unde, pentru câteva secunde eterne, mintea s-a unit cu Dumnezeu.

Când ochii se deschid, prima față pe care o văd este a ei. Doctorul Raluca Paninopol. Ea a condus totul. Cu o măiestrie care frizează imposibilul. După ce a administrat Adenozina de două ori, așteaptă oprirea inimii, monitorizează liniile Ekg-ului și ține în mână viața și moartea ca pe două instrumente fine pe care le cunoaște perfect. Cu calm absolut. Fără nicio grabă, fără nicio ezitare, fără nicio urmă de panică. Cu o stăpânire de sine atât de profundă încât în jurul ei și aerul pare să se liniștească. Un profesionalism care nu e doar competență, ci o formă de artă: gesturi precise, voce joasă, ochi care văd totul fără să se lase absorbiți de teroare.

Apoi, dincolo de toate acestea, frumusețea ei.

O frumusețe care nu are nicio legătură cu salonul de urgență din Agrippa Ionescu. O delicatețe care este aproape jignitoare în mijlocul sângelui, monitoarelor care piuie, a perfuziilor, branulelor înfipte în mâini

și al electrozilor. Zâmbetul ei când vede că inima mea bate din nou - un zâmbet scurt doar cu colțul buzelor – este unul seducător, feminin și senzual într-un fel care nu are nicio intenție de a fi astfel. Un zâmbet firesc, delicios, emoționant, care taie prin ceața post-moarte ca o lamă de lumină caldă.

Ochii Dr. Raluca, intenși, gura plină de surâsul Victoriei care pare să dețină încă alte secrete periculoase. În acele secunde în care sufletul încă se întoarce din iad, chipul ei este prima mea icoană a lumii vii.

Recunoștința care explodează între aceste cuvinte înșirate nu este doar față de medicul Raluca Paninopol. Este față de Omul care prin calm, prin precizie și printr-o frumusețe care poate că nu trebuia să fie acolo, a devenit instrumentul invizibil al Celui care mi-a ținut inima în palmele Sale, pe dinăuntru. Am fost adus înapoi – o dată de mâinile ei, și încă o dată - mai profund, de Cel care locuia deja în inima aia pe care ea o repornea.

Dr. Raluca Paninopol are în aceste momente terifiante pentru mine o capacitate de disociere funcțională extrem de bine reglată: ea nu simte teroarea mea, o conține. Da, o conține. Puțini medici au acest har. Pentru că da, este chiar har. Ea poate ține în frâu simultan protocolul medical, monitorizarea, timing-ulAdenozinei și emoțiile echipei.

Majoritatea medicilor de urgență își „închid” dimensiunea senzuală tocmai pentru a funcționa mai bine în situații critice. Ea nu o face complet ci păstrează o urmă de feminitate vie chiar și atunci când ține moartea în mână. Iar acest lucru o face extrem de puternică ca obiect de proiecție pentru mine, pacientul aflat în criză existențială.

Ea devine simultan salvatoarea ca figură maternă arhetipală, femeia inaccesibilă și dezirabilă ca figură feminină senzuală și instrument prin care Dumnezeu acționează. Când vezi în fața ochilor o Femeie frumoasă nu poți decât să te minunezi de puterea creatoare a lui Dumnezeu. Pentru că doar El poate crea așa frumusețe! În aceste clipe simt că Dr. Raluca Paninopol are asupra mea putere de viață și de moarte dar că are și frumusețe plus prezență divină. Intensitatea acestor trăiri personale este maximă tocmai pentru că moartea a fost atât de aproape. Erosul și Thanatosul s-au atins.

Deschid ochii căutând cifrele de pe monitorul care afișează traseul electric al inimii, pulsul și saturația în oxigen.

Lumina neoanelor de pe tavan este prea tare. Orbitoare. Sunetele monitorului de lângă cap sunt prea ascuțite. Corpul este greu, ud de sudoare, zgâlțâit de tremurături. Doctorul Raluca Paninopol mă șterge cu un cearceaf. Deja simt că ceva s-a schimbat pentru totdeauna. Am văzut moartea minții, am simțit împietrirea inimii, am cunoscut pentru câteva secunde care țin cât o veșnicie, ce înseamnă să nu mai fii ținut de nimeni. Apoi am simțit și am trăit Numele acela care a coborât în iad după mine.

De acum înainte, vindecarea nu va mai putea fi doar „să nu mai am tulburări de ritm cardiac sau aritmii”. Vindecarea va deveni curățirea inimii. Va deveni coborârea minții în locul unde Dumnezeu așteaptă, va deveni rugăciunea care nu se mai rostește din cap ci din Nimicul aflat în adânc - Cel care a murit și a înviat. Pentru că Hristos nu este doar Cel care a înviat. Este Cel care a coborât până în fundul prăpastiei mele personale, a luat asupra Sa toată teroarea și fricile mele și a făcut din inima mea – chiar și din inima asta nărăvașă care s-a oprit de două ori – altarul în care El mi-a spus că vrea să locuiască.

Momentul acesta de moarte clinică funcționează - iată! -, ca o metaforă vie a unui reset cosmic. Toate construcțiile fragile ale ego-ului – grijile mărunte, supărările inutile, alergarea după iluzii – se prăbușesc precum un castel de nisip lovit de un val uriaș. În locul lor rămâne o Prezență nudă, crudă, vie. Din acel moment, începi să trăiești fiecare clipă ca și cum ar fi ultima picătură de miere dintr-un borcan spulberat de un bocanc prost în zeci de cioburi. Diminețile nu vor mai fi „încă o zi”. Diminețile vor fi miracole. Chiar și durerea obișnuită, cotidiană, a vieții capătă un gust sacru. În aceste momente sunt foarte aproape de Dumnezeu, dar nu ca un credincios obișnuit, ci ca un om care a privit în nimic și a văzut că Nimicul îl privea înapoi cu ochi de iubire. „Dumnezeu a creat lumea din Nimic” capătă un sens terifiant. Inima mea a trebuit să moară puțin pentru ca sufletul să renască. Adenozina administrată de Dr. Raluca Paninopol nu a fost doar un medicament, a fost un înger cu sabie de foc care a tăiat lanțurile acelei iluzii de nemurire materială. „Nu, nu ești nemuritor”, mi-a spus acea fiolă împinsă de Dr. Raluca Paninopol, ce alerga ca o rachetă supersonică prin artere și coronare.

Uneori trebuie să murim puțin ca să aflăm că Dumnezeu vorbește cel mai tare în tăcerea dintre două bătăi de inimă.

Dr. Raluca Paninopol de la Agrippa Ionescu mi-a făcut cunoștință, fie și pentru câteva secunde, cu Dumnezeirea. Și, de atunci, din acel moment, fiecare bătaie a inimii mele nu mai este doar un fenomen electric ci un „Amin” șoptit din mormântul în care am fost pentru câteva secunde lungi cât o veșnicie și din care m-am ridicat.

Această experiență m-a ajutat să aflu că da, inima este organul nostru cel mai mult conectat cu emoțiile și cu viața. Că aici El își face culcuș cald când ea este liniștită. Împăcată. Smerită. Recunoscătoare. Și că DA, El veghează mereu, secundă cu secundă, între două bătăi ale ei.

„Doamne Iisuse Christoase”…

Dan ALEXOAE

Ajunsă oficial la cea de-a XXIX-a ediție, sărbătoarea „Târgul de fete de la Coteniţa“, face ca lăzile de zestre din localitatea Coteana și din localitățile învecinate să se deschidă pentru câteva zile, iar tinerele să-și etaleze nu doar zestrea ci și frumusețea lor și a costumelor populare pe care le poartă și le păstrează.

Vechimea acestei sărbători este însă cu mult mai mare, mai vârstnicii coteneni, de peste 70-80 de ani, spunând că sărbătoarea exista și atunci când ei erau copii și că le povesteau despre ea părinții și bunicii lor.

Desfășurat anul acesta, în 14-15 august 2026, concursul lăzilor de zestre a avut un juriu care a desemnat „miresele” câștigătoarele, care au fost premiate de către primarul comunei Coteana, Ionuț Lucian Dima. Premiile au fost oferite de către Centrul Județean de Cultură și Artă Olt și de către Muzeul Județean Olt, sumele

acordate putând constitui un imbold pentru ca în anii următori să vină cât mai multe fete care să se înscrie în concurs cu lăzile lor de zestre.

Premiul I a fost câștigat de către o coteneancă, Alexandra Maria Cârstea; premiul al II-lea de către Ayana Gabriela Ioniță care a reprezentat comuna Valea Mare, iar premiul al III-lea de către Mariana Elena Fulga care a reprezentat comuna Vâlcele.

A mai fost acordat și un premiu special lui Paul Preduț, din Alimănești, pentru cea mai frumoasă trăsură și cei mai frumoși cai care au purtat prin Coteana miresele și lăzile lor de zestre, în cadrul unei frumoase parade de port popular.

Sărbătoarea „Târgul fetelor de la Coteniţa“, rămâne o emblemă a localității Coteana, prilej de bucurie, de mândrie dar și de amintiri.

„— De ce i se spunea Târgul de mirese? — Pentru că se alegea cea mai frumoasă fată din comună, de fapt din toate comunele și satele înconjurătoare ale Cotenei: Bălănești, Brebeni, Ipotești, Valea Mare, Mărunței, Vâlcele, Izvoare. Veneau multe fete cu zestrea. Veneau cu trăsurile. — *Ce s-a schimbat?* — Fetele nu mai sunt cum au fost. — *Cine și cum hotăra care fată are cea mai bogată zestre și este cea mai frumoasă?* — Se făcea un juriu. — *Existau și premii? Cu ce erau premiate fetele?* — Se dădea o sumă de bani pentru premiul întâi, premiul al doilea și locul al treilea. — *Celelalte, care nu se încadrau în aceste premii nu primeau nimic?* — Primeau și ele, dar mai puțin, o sumă mai mică. Se dădeau premii pentru pentru toate, dar erau diferențiate prin locurile I, II și III.”

„— De când știți despre acest târg? — Păi, uite, noi am venit aici să ne premieze pentru 50 de ani de căsătorie. Eu am 68 de ani. Eram copile când mergeam la Târgul mireselor. Prietena asta a mea a ieșit mireasa comunei în 1974 sau 1975 și apoi s-a și căsătorit în anul acela. A decedat anul acesta, în februarie. — *Lăzile de zestre aveau tot ce au și astăzi? Costume populare, velințe, scoarțe, obiecte?* — Da. Erau bogate lăzile de zestre pe atunci. Și fetele erau frumoase. — *Și cele de acum sunt frumoase.* — Da, dar erau altfel. Erau mai cu bun simț. — *A dispărut bunul simț? Îmi spunea cineva că există o floare căreia i se spune floarea rușinii, care pe timpuri era de culoare roșie iar astăzi este albă.* — Floarea rușinii, da. Mai este, dar s-a albit, nu mai este roșie. A dispărut rușinea.”

„— Ați participat vreodată ca mireasă la Târgul fetelor de la Coteniţa? — De multe ori, de foarte multe ori. — *Voiam să știu dacă ați fost doar ca spectator sau dacă ați fost mireasă și cum era pe atunci.* — Era foarte frumos, pe când eram copil. Ne duceam când era în vale, acolo la stadion dar eu nu am fost niciodată ca mireasă, cu zestrea. — *Ați fost și când erați*

mai mare? — Da, şi măritată am fost, că stau aproape de stadion. — *Măritate priveaţi cu alţi ochi la miresele care veneau acolo?* — Da, veneau cu zestrea acolo… Eu n-am avut nicio zestre. — *Zestrea era tot aşa de bogată ca acum?* — Mult mai bogată. — *De ce oare?* — Păi eram harnice noi. De copil am învăţat să croşetăm, să cusem. Toate fetele şi femeile lucrau în casă. — *Aţi avut şi război de ţesut?* — Da. Ridicam iţele la mama de când eram mici. Şi vara, cât era vara de mare. Cel mai mult îmi plăceau vacanţele de vară. Mi se păreau un an. Şi ne plăcea şi la şcoală, ne duceam cu drag la şcoală. Copiii munceau, acum nu fac nimic. Telefonul… fir-ar el. Obiectele astea, uşor-uşor dispar. Cultură modernă, fără nimic."

„— *De când ştiţi de sărbătoarea asta?* — De când eram eu copil. Am 70 de ani acum, deci cam de vreo 60 de ani. Dar târgul este mult mai de demult. Se făcea într-o pădure, spre Bălăneşti, spre Coteniţa. De-aia îi zice Târgul de fete de la Coteniţa. Şi se făcea mai altfel atunci. Erau multe mirese, cum li se zicea. Nu veneau pentru măritiş, veneau doar la concursul lăzilor de zestre. — *Se întâmpla să se şi mărite vreuna după ce şi-a etalat zestrea?* —Sigur! De mai multe ori. Dar nu era o regulă."

Valeru Ciurea

Lira Ilira,

festivalul care transformă arta în punte culturală

Festivalul Internaţional al Artelor ***„Lira Ilira"*** îşi propune să devină un reper pe harta evenimentelor culturale europene, aducând împreună artişti din diverse colţuri ale continentului într-un cadru de o frumuseţe rară: litoralul albanez al Mării Ionice. Ediţia din 2026 se va desfăşura în perioada 23–25 octombrie, în pitoreştile localităţi Sarandë şi Ksamil, destinaţii renumite pentru plajele lor cu ape turcoaz şi atmosfera relaxată, mediteraneană.

Numele festivalului, ***„Lira Ilira"***, evocă atât vechile civilizaţii ilirice care au populat aceste meleaguri, cât şi simbolul lirei – instrumentul muzical asociat armoniei şi poeziei. Astfel, evenimentul se doreşte a fi o celebrare a moştenirii culturale comune şi un spaţiu al creaţiei contemporane, unde poezia, muzica, pictura, dansul şi literatura se întâlnesc într-un singur limbaj universal.

Organizatorii pornesc de la convingerea că arta nu are paşaport. Are suflet. Iar sufletul vorbeşte aceeaşi limbă pretutindeni. Într-o lume care pare adesea divizată, ei aleg să creadă în puterea artei de a apropia oamenii, în dialogul în locul prejudecăţilor, în cultură în locul indiferenţei şi în prietenie în locul graniţelor. ***Lira Ilira*** este, aşadar, mai mult decât un festival – este o declaraţie de unitate prin frumuseţe.

